

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Професійна
майстерність асистента вчителя в інклюзивному класі»

Розробник(и): ФОП Мамченко Володимир Павлович, ЄДРПОУ 3172409858

Рецензент(и): Фізична особа підприємець В. П. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Асистент вчителя є ключовою опорою для дитини з ООП, забезпечуючи її комфорт та успішність у загальноосвітньому просторі.

Цільова група: Асистенти вчителя, вихователі інклюзивних груп.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Підвищення професійної підготовки асистентів вчителя щодо інклюзивного навчання.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Вивчення функціональних обов'язків асистента
- Методика адаптації навчальних завдань на уроці
- Психологічна підтримка учнів з різними освітніми потребами

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- інклюзивна компетентність
- психолого-педагогічна майстерність
- командна взаємодія

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Асистенти вдосконалять навички ефективної допомоги, стаючи важливою ланкою в

забезпеченні якісної освіти для кожного учня.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЕКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Соціальні історії в надзвичайних ситуаціях. Інклюзія.	1	1-29	2-30
2	Ефективна робота асистента вчителя та вихователя в інклюзії.	1	1-29	2-30
3	Психологічна підтримка та супровід дітей в умовах війни. Формування учнівського колективу для ефективного навчання.	1	1-29	2-30
4	Організація освітнього процесу для дітей з ООП у ЗЗСО. Адаптація і модифікація змісту навчальних предметів.	1	1-29	2-30
5	Плекаємо майбутнє: інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в умовах воєнного стану.	1	1-29	2-30
6	Створення умов для безпечного інклюзивного навчання під час воєнного стану.	1	1-29	2-30
7	Організація педагогічного патронажу для дітей з ООП	1	1-29	2-30
8	Створення умов для безпечного інклюзивного навчання.	1	1-29	2-30
9	Умови успішної інклюзії в закладі освіти	1	1-29	2-30
10	Інклюзія та соціальна адаптація учнів з особливими потребами	1	1-29	2-30
11	Бути в ресурсі: особливості використання МАК для консультацій та корекції різних поведінкових порушень. Інклюзія.	1	1-29	2-30
12	Інклюзивне навчання: Мультикультурна освіта та розуміння різноманітності в класі	1	1-29	2-30
13	Розвиток навичок педагога в умовах війни. Домедична допомога та запобігання травматизму	1	1-29	2-30
14	Як налагодити прояви небажаної поведінки дитини з ООП	1	1-29	2-30
15	Емоційна компетентність педагога, техніки емоційної саморегуляції	1	1-29	2-30
16	Тайм-менеджмент сучасного педагога	1	1-29	2-30
17	Методи та засоби комунікації з дітьми з ООП	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
18	Інклюзивна комунікація: Техніки та методи для роботи з дітьми з ООП.	1	1-29	2-30
19	Топ 5 родзинок для класного керівника-позашкільна активність онлайн і офлайн	1	1-29	2-30
20	Засади комплексної психолого-педагогічної корекційної роботи з дітьми з розладами аутистичного спектру	1	1-29	2-30
21	Особливості надання підтримки дітям з особливими освітніми потребами в сучасних умовах.	1	1-29	2-30
22	Діти з розладами спектра аутизму. Особливості взаємодії.	1	1-29	2-30
23	Методи допомоги учням з ООП. Соціалізація в освітньому закладі та робота з висновком ІРЦ.	1	1-29	2-30
24	Розвиток навичок здійснення безпечної діяльності в інклюзивній освіті	1	1-29	2-30
25	Як підготуватися до роботи в інклюзивному класі. Порадник для вчителів, батьків.	1	1-29	2-30
26	Сенсорна дисфункція в дітей з ООП та способи її інтеграції в ЗЗСО	1	1-29	2-30
27	Індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами. Інклюзія.	1	1-29	2-30
28	Інклюзивна освіта: адаптація навчання для розвитку соціальних та життєвих навичок учнів з особливими потребами.	1	1-29	2-30
29	Стратегічні підходи: Як інтегрувати учнів з особливими потребами в загальний процес навчання	1	1-29	2-30
30	Інклюзивне середовище в школі: підсумки року та плани на майбутнє.	1	1-29	2-30
31	Оцінювання та корекція результатів навчальних досягнень учнів з ООП на уроках громадянської та історичної освітньої галузі	1	1-29	2-30
32	Цифрові інструменти та технології для підтримки інклюзії: нові можливості для вчителів і учнів	1	1-29	2-30
33	Розвиток соціальних компетентностей учнів з ООП через громадянську та історичну освіту: методики та підходи	1	1-29	2-30
34	Інклюзія в дії: практичні стратегії для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	1	1-29	2-30
35	Мовлення без бар'єрів: інклюзивні техніки розвитку голосу та мовлення в умовах різномірного класу.	1	1-29	2-30
36	Інклюзивне навчання без перевантаження: як збалансувати потреби класу та можливості вчителя.	1	1-29	2-30
37	Команда інклюзивного класу - хто за що відповідає і як зберегти ресурс кожного	1	1-29	2-30
38	Інклюзивний клас без вигорання - як вчителю, асистенту і команді розподілити ролі та навантаження	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Соціальні історії в надзвичайних ситуаціях. Інклюзія.

Ключові питання теми: Вчителі й найближче оточення учня з особливостями розвитку отримають знання, які допоможуть дитині підготуватися до будь-яких надзвичайних ситуацій, нададуть дитині алгоритм дій в певній ситуації та правила поведінки. Зміст вебінару включає правила створення соціальних історій, приклади декількох соціальних історій та ситуацій, в яких вони використовуються, правила написання тексту, приклади оформлення. Використання методу соціальних історій допоможе дитині відчувати певну стабільність та послідовність в непередбачуваних ситуаціях і діє на упередження проблемної поведінки.

Тема 2. Ефективна робота асистента вчителя та вихователя в інклюзії.

Ключові питання теми: • розуміння основних ролей та функцій асистента вчителя та вихователя в інклюзивному класі та групі, що є визначальними в організації освітнього процесу. • ознайомлення з нормативно-правовим забезпеченням роботи асистента вчителя, вихователя та веденням необхідної документації в контексті українського законодавства. • розуміння основних компетенцій, які повинні бути притаманними асистенту вчителя та асистенту вихователя, які відіграють важливу роль для успішної та продуктивної його діяльності. • вміння будувати ефективні взаємовідносини між учителем та асистентом вчителя в класі з інклюзивним навчанням, між вихователем та асистентом вихователя в групі з інклюзивним навчанням. • ознайомлення з основними моделями спільного викладання в класі з інклюзивним навчанням та особливостями успішної взаємодії вчителя, асистента вчителя та учнівського колективу.

Тема 3. Психологічна підтримка та супровід дітей в умовах війни. Формування учнівського колективу для ефективного навчання.

Ключові питання теми: Українська освіта в умовах війни відчуває гостру потребу в отриманні практичних знань та умінь чітких алгоритмів роботи, щодо реалізації та впровадження прийомів та методів психологічної підтримки та супроводу учнів під час освітнього процесу та поза ним. Запровадження практичних заходів, що спонукатимуть до об'єднання зусиль всіх учасників освітнього процесу з метою планування та практичного втілення програми психологічної підтримки; засвоєння педагогічними працівниками закладів освіти системних ефективних засобів практики психологічного супроводу та підтримки учнів в умовах війни задля групової взаємодії та формування учнівського колективу, як продуктивної спільноти загалом.

Тема 4. Організація освітнього процесу для дітей з ООП у ЗЗСО. Адаптація і модифікація змісту навчальних предметів.

Ключові питання теми: Тема інклюзії досить нова, але актуальна як ніколи, адже кількість дітей з ООП зростає в Україні. Педагоги мають здійснювати свою професійну діяльність, враховуючи принципи толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей, неупередженості та недопущення дискримінації.

Тема 5. Плекаємо майбутнє: інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в умовах воєнного стану.

Ключові питання теми: Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері освіти, зокрема впровадження таких підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які б базувались на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Організація інклюзивного навчання в умовах децентралізації. Як краще забезпечити якісну освіту своїм вихованцям з

урахуванням основних тенденцій та ресурсів щодо здобуття освіти осіб з особливими освітніми потребами

Тема 6. Створення умов для безпечного інклюзивного навчання під час воєнного стану.

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища та забезпечення умов спокою та стресостійкості під час війни 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі під час воєнного стану 3. Практичні аспекти успішної співпраці з дитиною з ООП під час воєнного стану

Тема 7. Організація педагогічного патронажу для дітей з ООП

Ключові питання теми: Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері освіти, зокрема впровадження таких підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які базувались на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Організація інклюзивного навчання в умовах децентралізації усі зміни відбуваються в рамках децентралізації: повноваження і кошти поступово передаються на місця. Саме місцеві громади можуть вирішити і визначити, як краще забезпечити якісну освіту своїм мешканцям.

Тема 8. Створення умов для безпечного інклюзивного навчання.

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища та забезпечення умов спокою та стресостійкості під час війни 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі під час воєнного стану 3. Практичні аспекти успішної співпраці з дитиною з ООП під час воєнного стану

Тема 9. Умови успішної інклюзії в закладі освіти

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Практичні аспекти створення умов для успішної інклюзії в закладі освіти

Тема 10. Інклюзія та соціальна адаптація учнів з особливими потребами

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Практичні аспекти створення умов для успішної інклюзії в закладі освіти

Тема 11. Бути в ресурсі: особливості використання МАК для консультацій та корекції різних поведінкових порушень. Інклюзія.

Ключові питання теми: Реалії сьогодення змушують нас бути гнучкими та пластичними, терплячими та витриманими, стійкими та сильними.. Хто, якщо не ми... психологи, психотерапевти... Маємо освоювати нові горизонти, задіювати всі свої ресурси та можливості на професійній ниві. Реальність вимагає фахівців, які вміють і можуть працювати із різними 'нетиповими' проявами в поведінці дітей, підлітків, із 'психологічною травмою' відкинувши все зайве особистісні переживання, емоції почуття і відчуття. Зараз ми маємо задіювати всі ресурси. Тому МАК - це один із ефективних методів для роботи психолога в умовах сьогодення. В майбутньому, все це матиме свою післявоєнну термінологію...

Тема 12. Інклюзивне навчання: Мультикультурна освіта та розуміння різноманітності в класі

Ключові питання теми: 1. Чутливість до багатоманіття. 2. Ресурс як допомога , а не рутинна. 3. Матриця компетентностей 4. Самарі.

Тема 13. Розвиток навичок педагога в умовах війни. Домедична допомога та запобігання травматизму

Ключові питання теми: 1. Розвиток навичок педагога в умовах війни. 2. Домедична допомога та запобігання травматизму

Тема 14. Як налагодити прояви небажаної поведінки дитини з ООП

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Як налагодити прояви небажаної поведінки дитини з ООП

Тема 15. Емоційна компетентність педагога, техніки емоційної саморегуляції

Ключові питання теми: Сучасна школа потребує нових знань та умінь, чітких алгоритмів роботи з емоційною грамотністю та прийомами емоційної регуляції

Тема 16. Тайм-менеджмент сучасного педагога

Ключові питання теми: Теоретична довідка про важливість планування часу, практичні вправи з організації свого робочого часу та відпочинку

Тема 17. Методи та засоби комунікації з дітьми з ООП

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Методи та засоби комунікації з дітьми з ООП

Тема 18. Інклюзивна комунікація: Техніки та методи для роботи з дітьми з ООП.

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Методи та засоби комунікації з дітьми з ООП

Тема 19. Топ 5 рідзинок для класного керівника- позашкільна активність онлайн і офлайн

Ключові питання теми: Сучасна школа розривається між онлайн, офлайн та змішаним форматом навчання. Роль класного керівника в цьому процесі абсолютно розмита- тут і журнали, і відвідування, і харчування, і виховні години, і робота з батьками. Проте класні години про шкоду цигарок чи здорове харчування важливі, але втрачають ціннісне значення- наявність величезної кількості джерел інформації анулює роботу класного керівника. Але ніхто не знімає з нас виховну роботу- тож що можна запропонувати сучасним дітям в сучасній українській школі? Поговоримо.

Тема 20. Засади комплексної психолого-педагогічної корекційної роботи з дітьми з розладами аутистичного спектру

Ключові питання теми: Діти з розладами спектра аутизму є найбільш складною групою дітей з особливими освітніми потребами. Це порушення розвитку потребує уважного, професійного відношення при вивченні та складанні програм розвитку та корекції. Найбільш ефективним є індивідуально орієнтований системний підхід до побудови програми корекції і соціалізації дитини з РАС з урахуванням особливостей і пріоритетів дитини. Знання особливостей розвитку дітей з РАС та використання ефективних педагогічних стратегій та науково доведених методів корекції, поведінкових технологій, дає можливість налагодити соціальну взаємодію, комунікацію та набуття академічних навичок дітьми з розладами аутистичного спектру

Тема 21. Особливості надання підтримки дітям з особливими освітніми потребами в сучасних умовах.

Ключові питання теми: Програма допоможе зрозуміти як в сучасних реаліях, маючи висновок ІРЦ, запровадити в закладі успішний навчальний процес дитини з ООП

Тема 22. Діти з розладами спектра аутизму. Особливості взаємодії.

Ключові питання теми: Діти з розладами спектра аутизму є найбільш складною групою дітей з особливими освітніми потребами. Це порушення розвитку потребує уважного, професійного відношення при вивченні та складанні програм розвитку та корекції. Найбільш ефективним є індивідуально орієнтований системний підхід до побудови програми корекції і соціалізації дитини з РАС з урахуванням особливостей і пріоритетів дитини. Знання особливостей розвитку дітей з РАС та використання ефективних педагогічних стратегій та науково доведених методів корекції, поведінкових технологій, дає можливість налагодити соціальну взаємодію, комунікацію та набуття академічних навичок дітьми з розладами аутистичного спектру

Тема 23. Методи допомоги учням з ООП. Соціалізація в освітньому закладі та робота з висновком ІРЦ.

Ключові питання теми: Програма допоможе зрозуміти як в сучасних реаліях, маючи висновок ІРЦ, запровадити в закладі успішний навчальний процес дитини з ООП

Тема 24. Розвиток навичок здійснення безпечної діяльності в інклюзивній освіті

Ключові питання теми: 1. Сенсорна дисфункція в дітей з ООП 2. Сенсорна інтеграція дітей з ООП

Тема 25. Як підготуватися до роботи в інклюзивному класі. Порадник для вчителів, батьків.

Ключові питання теми: на основі практичного досвіду розкрити суть інклюзивного навчання, надати методичні та практичні поради по впровадженню інклюзивної освіти у навчальних закладах.

Тема 26. Сенсорна дисфункція в дітей з ООП та способи її інтеграції в ЗЗСО

Ключові питання теми: 1. Сенсорна дисфункція в дітей з ООП 2. Сенсорна інтеграція дітей з ООП

Тема 27. Індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами. Інклюзія.

Ключові питання теми: 1 ознаки, притаманні якісній ІНП; 2 розгляд сильних сторін учня / вихованця, на які варто опиратись при побудові психолого- педагогічного підходу та фіксації в ІНП; 3 побудова довгострокових та короткострокових цілей для ІНП; 4 практичні поради щодо організації роботи КППС над побудовою ІНП та постановкою якісних цілей; 5 відповіді на питання учасників вебінару

Тема 28. Інклюзивна освіта: адаптація навчання для розвитку соціальних та життєвих навичок учнів з особливими потребами.

Ключові питання теми: Правові основи інклюзивного навчання. Адаптація навчального процесу під потреби учнів. Роль соціальних навичок у житті учнів з особливими потребами. Роль сім'ї у розвитку соціальних і життєвих навичок, стратегії взаємодії з батьками.

Тема 29. Стратегічні підходи: Як інтегрувати учнів з особливими потребами в загальний процес навчання

Ключові питання теми: Правові основи інклюзивного навчання.

Адаптація навчального процесу під потреби учнів. Роль соціальних навичок у житті учнів з особливими потребами. Роль сім'ї у розвитку соціальних і життєвих навичок, стратегії взаємодії з батьками.

Тема 30. Інклюзивне середовище в школі: підсумки року та плани на майбутнє.

Ключові питання теми: Огляд основних досягнень у розвитку інклюзивного середовища в школах. Аналіз викликів і труднощів: адаптація навчальних програм; Пріоритетні напрямки розвитку інклюзії у школах:

Тема 31. Оцінювання та корекція результатів навчальних досягнень учнів з ООП на уроках громадянської та історичної освітньої галузі

Ключові питання теми: Зміст програми охоплює діагностику освітніх потреб учнів з ООП, розробку індивідуальних навчальних планів та адаптацію методик викладання для забезпечення доступності матеріалу. У програмі передбачено використання інклюзивних технологій, критеріїв оцінювання, які враховують особливості учнів, та проведення корекційної роботи з акцентом на інтерактивні методи. Особливу увагу приділено розвитку соціальних компетентностей, громадянської активності та історичної свідомості.

Тема 32. Цифрові інструменти та технології для підтримки інклюзії: нові можливості для вчителів і учнів

Ключові питання теми: Огляд основних досягнень у розвитку інклюзивного середовища в школах. Аналіз викликів і труднощів: адаптація навчальних програм; Пріоритетні напрямки розвитку інклюзії у школах:

Тема 33. Розвиток соціальних компетентностей учнів з ООП через громадянську та історичну освіту: методики та підходи

Ключові питання теми: Зміст програми охоплює діагностику освітніх потреб учнів з ООП, розробку індивідуальних навчальних планів та адаптацію методик викладання для забезпечення доступності матеріалу. У програмі передбачено використання інклюзивних технологій, критеріїв оцінювання, які враховують особливості учнів, та проведення корекційної роботи з акцентом на інтерактивні методи. Особливу увагу приділено розвитку соціальних компетентностей, громадянської активності та історичної свідомості.

Тема 34. Інклюзія в дії: практичні стратегії для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Ключові питання теми: Поняття інклюзії та її значення в сучасній освіті. Психолого-педагогічні особливості дітей з ООП. Універсальний дизайн для навчання UDL. Робота з класом: формування толерантності та поваги до різноманіття.

Тема 35. Мовлення без бар'єрів: інклюзивні техніки розвитку голосу та мовлення в умовах різnorідного класу.

Ключові питання теми: Актуальність теми: чому важливо працювати з артикуляцією, голосом і диханням. Зв'язок між мовленням, диханням та голосом у педагогічній та навчальній діяльності. Практичний блок: базові та розширені артикуляційні вправи. Техніки зняття голосового напруження.

Тема 36. Інклюзивне навчання без перевантаження: як збалансувати потреби класу та можливості вчителя.

Ключові питання теми: Сучасна школа не може бути осторонь дітей з особливими освітніми потребами, тому інклюзивне навчання є

невід'ємною складовою освітнього процесу

Тема 37. Команда інклюзивного класу - хто за що відповідає і як зберегти ресурс кожного

Ключові питання теми: Сучасна школа працює з дедалі більшою кількістю дітей з ООП, і вчитель нерідко залишається сам на сам із завданнями, що мають розподілятися в команді. Розглянемо, хто за що відповідає в інклюзивному класі, як вибудувати щоденну взаємодію вчителя, асистента, логопеда і психолога, як адаптувати завдання й оцінювання без перевантаження та як зберегти власний ресурс. Учасники отримають готові алгоритми, чек-листи та приклади розподілу обов'язків.

Тема 38. Інклюзивний клас без вигорання - як вчителю, асистенту і команді розподілити ролі та навантаження

Ключові питання теми: Сучасна школа працює з дедалі більшою кількістю дітей з ООП, і вчитель нерідко залишається сам на сам із завданнями, що мають розподілятися в команді. Розглянемо, хто за що відповідає в інклюзивному класі, як вибудувати щоденну взаємодію вчителя, асистента, логопеда і психолога, як адаптувати завдання й оцінювання без перевантаження та як зберегти власний ресурс. Учасники отримають готові алгоритми, чек-листи та приклади розподілу обов'язків.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
3. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuiik>
4. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти:

[монографія]. Київ : Атіка, 2008. 684 с.

5. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
6. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
7. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://bit.ly/3WgK1Ou>
8. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
9. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошдіна Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
10. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3BypwoI>
11. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
12. Викладання біології у профільних класах. Випуск 4. Факультативний курс «Еволюція систем органів. Філогенія органічного світу». Частина I /Л.Т. Петренко, Л.П. Петренко. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 141 с.
13. Використання ігрових технологій під час вивчення біології / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 141 с.
14. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
15. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. Управління школою. 2018. №31-33. С. 80-94.
16. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
17. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Матеріали Науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
18. Даниленко Л.І. Вивчення фізичних явищ у живій природі у процесі викладання курсу біології: навч.- методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2010. 110 с.
19. Даниленко Л.І. Видатні вітчизняні біологи як учені й особистості: метод. посібник / Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2019. 91 с.
20. Даниленко Л.І. Світочі української науки: життя та наукова діяльність: метод. посібник /Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2018. 104 с.
21. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
22. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
23. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
24. Деякі питання організації та проведення супервізії: наказ МОН від

18.10.2019 р. №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>

25. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
26. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях / За заг. ред. Г. Католик. Колективна монографія. Львів : Астролябія, 2012. 312 с.
27. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
28. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
29. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
30. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
31. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
32. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
33. Євтух М. Б., Пінковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
34. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
35. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
36. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
37. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г. Л. Єфремової. Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2020. 444 с.
38. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
39. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fju05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
40. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
41. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
42. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
43. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
44. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
45. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
46. Крутий К.Л., Стеценко І.Б. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта,

або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Технології або Таємниці перетворення». Запоріжжя: ТОВ «ЛПРС» ЛТД, 2020. 192 с.

47. Кудін В.С. Використання засобів інтернет-технологій під час дистанційного навчання в закладах освіти Черкащини. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2021. 84с.
48. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
49. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
50. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
51. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
52. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
53. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
54. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
55. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
56. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
57. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVIO0D>
58. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
59. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
60. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
61. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
62. Нова українська школа : організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник / І.Старагіна, О. Волошенко, О.Мокрогуз, О.Ганик. Київ : ПРОПАПІР, 2021. 160 с.
63. Новгородська Ю. Г. Маркетингові технології як засіб ефективного управління закладом освіти / Ю. Г. Новгородська In: The 7th International scientific and practical conference "World science: problems, prospects and innovations"(March 24—26, 2021). Perfect Publishing, Toronto, Canada. - 2021. - С. 592-601.
64. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
65. Онопрієнко О. Нова українська школа : інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
66. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
67. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
68. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>

69. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Київ: Кондор, 2008. 356 с.
70. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EwB2eB>
71. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf.
72. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
73. Правило кисневої маски для педагогів: практичні вправи для відновлення в травматичних обставинах від Тетяни Тимошенко. URL: <https://bit.ly/3uydYxV>
74. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
75. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
76. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
77. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>
78. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : Наказ МОН від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
79. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
80. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
81. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
82. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
83. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
84. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
85. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
86. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
87. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
88. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.

89. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.
90. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
91. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
92. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
93. Северинова А.М., Якуша Л.Г. Фізика на кухні. Експеримент в домашніх умовах. Програма курсу за вибором з фізики для 8 класу. Черкаси: ЧОПООП, 2021. 16 с.
94. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
95. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
96. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>
97. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
98. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
99. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
100. Тимошко Г. М. Особливості розвитку організаційної культури керівника в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / ред. кол.: О. Л. Ануфрієва та ін. Київ, 2005. Вип. 3 (16). 2011. 588 с.
101. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
102. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
103. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
104. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
105. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
106. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
107. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О.І.Пометун. Київ, 2020. 104 с.
108. Фінанси : збірник тестових завдань. І. І. Біломістна. Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. 64 с.
109. Хіміч О. П. Розвиток творчих здібностей особистості. Педагогічна майстерня. 2015. № 2. С. 43-47.
110. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
111. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників.

- Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
112. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
 113. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
 114. Шевчук А. С. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». Музичний керівник. 2021. № 5. С. 4-7.
 115. Щербак О.І., Софій Н.З., Бович Б.Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, Лілея-НВ, 2014. 136 с.
 116. Як підвищити креативність? Тренінг, спрямований на формування креативності. Шкільний світ. 2007. № 23-24. С. 19-35.
 117. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с
 118. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
 119. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
 120. Ehsan Taebi. Reflection in a Spontaneous World. URL: <http://surl.li/eakxc>
 121. Frost R. A Task-based approach.URL: <http://surl.li/eakxm>
 122. Heick.T. The Characteristics of a Highly Effective Learning Environment. URL: <http://surl.li/eakxu>
 123. Lesen, Schreiben, Hören, Spielen, Sprechen: Deutsch lernen im Internet. URL: <http://surl.li/eakxx>
 124. Sullivan, K. (2015). An Application of Family Stress Theory to Clinical Work with Military Families and Other Vulnerable Populations. Clinical Social Work Journal, 43(1), 89-97.

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Андрищенко Т.К. Розвиток рефлексивної компетентності педагога: теорія і практика. Наук.-метод. посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 72 с.
3. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
4. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
5. Гоулман Даніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. 3-тє вид. К.: Наш Формат, 2021. 288 с.
6. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
7. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна А. П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
8. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
9. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
10. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
11. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.: Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.
12. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього

навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.

13. Ісаєва Г. Метод проектів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
14. Керівництво з проведення інтерв'їв та суперв'їзій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
15. Кoberник О. М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7. С. 7-9.
16. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
17. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
18. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
19. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
20. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMLcW77tyM> .
21. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
22. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
23. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
24. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
25. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
26. Нова українська школа : український правопису системі формування орфографічної компетентності в учнів початкової школи із застосуванням правил українського правопису : навчально-методичний посібник. / Н. Воскресенська, М.Коновалова, І. Літвінова, О.Якименко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 160 с.
27. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
28. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
29. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкілья / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVl00D>
30. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкуванняу школі – це міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EwB2eB>
31. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
32. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
33. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
34. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників».

URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>

35. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
36. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
37. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
38. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
39. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrb>
40. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджіоні. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
41. С. 9-14.
42. Сухомлинський В.О. Сто порад учителеві. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 тт. Київ: «Рад. школа», 1976. Т. 2. С. 600-601.
43. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
44. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово, № 9. 2017. С. 8-15.
45. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
46. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
47. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
48. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. Journal of Traumatic Stress, volume 1, pages 445-473.
49. Stroebe, M., Schut, H. (2010). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description, Death Studies, 23:3, 197-224. URL: <https://doi.org/10.1080/074811899201046>
50. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>
51. Yarborough C. and FedescoH. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>